

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO.411.003.20.2019

Włodzimierz Ciok
Wójt Gminy Nowy Kawęczyn
Urząd Gminy
w Nowym Kawęczynie
96-115 Nowy Kawęczyn 32

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/19/003 – Realizacja dochodów od osób prawnych z tytułu podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportu przez gminy z terenu województwa łódzkiego

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Łodzi
ul. Kilińskiego 210, 90-980 Łódź
T +48 42 239 32 00, F +48 42 239 32 90
llo@nik.gov.pl

11.06.2019

Spencel

proszona
11.06.19

AWM
13.06.2019

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy w Nowym Kawęczynie (dalej: Urząd), 96-115 Nowy Kawęczyn 32.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Włodzimierz Ciok, Wójt Gminy Nowy Kawęczyn, od dnia 16 listopada 2014 r. (akta kontroli str. 2-3)
Zakres przedmiotowy kontroli	Działania organów gminy w zakresie ustalenia i egzekwowania dochodów od osób prawnych z tytułu podatku od nieruchomości i podatku od środków transportu.
Okres objęty kontrolą	Lata 2017-2018, z uwzględnieniem okresów wcześniejszych i późniejszych, jeśli zdarzenia mające wówczas miejsce miały wpływ na kontrolowany okres.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontroler	Katarzyna Marciniak, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/109/2019 z dnia 24 kwietnia 2019 r. (akta kontroli str. 1)

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489; dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W kontrolowanym okresie w gminie Nowy Kawęczyn³ prawidłowo dokonywano wymiaru podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych dla osób prawnych. Rada Gminy podejmowała uchwały podatkowe zgodnie z obowiązującymi przepisami i określała stawki dla wszystkich rodzajów przedmiotów opodatkowania. Uchwały nie wprowadzały niedopuszczalnego różnicowania stawek podatku i nieuprawnionych zwolnień. W 2017 r. w Urzędzie nie prowadzono ewidencji podatkowej nieruchomości w systemie informatycznym, wymaganej art. 7a ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych⁴. Ewidencja prowadzona od 2018 r. spełniała wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 22 kwietnia 2004 r. w sprawie ewidencji podatkowej nieruchomości⁵. W Urzędzie zapewniono dostęp do ewidencji gruntów i budynków Starostwa Powiatowego w Skierniewicach⁶, stanowiącej podstawę wymiaru podatków.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa⁷ pracownicy Urzędu dokonywali czynności weryfikacyjnych w odniesieniu do deklaracji składanych przez podatników.

W stosunku do zaległości podatkowych podejmowano czynności windykacyjne, choć upomnienia i tytuły wykonawcze nie były wystawiane niezwłocznie.

W badanym okresie do Urzędu nie wpłynęły wnioski o udzielenie ulg, umorzenie, rozłożenie na raty czy odroczenie terminu spłaty należności.

III. Opis stanu faktycznego

1. Prawidłowość wymiaru podatków lokalnych

Opis stanu faktycznego

Według stanu na koniec lat 2017 i 2018 na terenie Gminy funkcjonowało odpowiednio 32 i 36 podatników (osób prawnych) podatku od nieruchomości oraz jeden podatnik (osoba prawna) podatku od środków transportowych.

(akta kontroli str. 4-10)

Zrealizowane dochody z tytułu podatków i opłat lokalnych wyniosły 4.576,7 tys. zł w 2017 r. i 4.975,5 tys. zł w 2018 r., w tym odpowiednio 962,6 tys. zł (21%) i 1.056,9 tys. zł (21,2%) z tytułu podatku od nieruchomości od osób prawnych oraz 5,5 tys. zł (0,1%) i 5,3 tys. zł (0,1%) z podatku od środków transportowych od osób prawnych.

(akta kontroli str. 11)

Uchwalone w badanym okresie stawki podatku od nieruchomości⁸ i podatku od środków transportowych⁹ uwzględniały wszystkie przedmioty opodatkowania oraz kategorie wskazane w art. 5 ust. 1 i art. 10 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz mieściły się w granicach określonych ww. przepisami,

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dalej: Gmina.

⁴ Dz. U. z 2018 r., poz. 1445 ze zm., dalej: ustawa o podatkach i opłatach lokalnych.

⁵ Dz. U. Nr 107, poz. 1138, dalej: rozporządzenie w sprawie ewidencji podatkowej.

⁶ Dalej: Starostwo.

⁷ Dz. U. z 2018 r. poz. 800 ze zm.

⁸ Na 2017 r. – uchwałą Nr XXIII/108/2016 Rady Gminy w Nowym Kawęczynie z dnia 4 listopada 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2016 r., poz. 4738); na 2018 r. – uchwałą Nr XXX/157/2017 Rady Gminy w Nowym Kawęczynie z dnia 9 listopada 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2017 r., poz. 4820).

⁹ Uchwała Nr XII/54/2015 Rady Gminy w Nowym Kawęczynie z dnia 9 listopada 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2015 r., poz. 4365);

z uwzględnieniem maksymalnych wysokości tych stawek ogłaszanych w obwieszczeniach Ministra Finansów¹⁰. W badanym okresie obowiązywały zwolnienia w podatku od nieruchomości¹¹, zaś w zakresie podatku od środków transportowych Rada Gminy nie wprowadziła żadnych zwolnień. Ww. uchwały nie wprowadzały niedozwolonego różnicowania stawek podatku i nieuprawnionych zwolnień.

(akta kontroli str. 12-24)

W 2017 r. w Gminie nie prowadzono ewidencji podatkowej nieruchomości w systemie informatycznym, wymaganej w art. 7a ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Zaprowadzono ją dopiero od 2018 r. Ewidencja ta spełniała wymogi określone w rozporządzeniu w sprawie ewidencji podatkowej, w tym umożliwiała eksport danych do pliku XML oraz tworzenie raportów i zestawień według kryteriów definiowanych przez użytkownika. Dla poszczególnych podatników w ewidencji wskazywano m.in. wartość budowli, powierzchnię gruntów w metrach oraz powierzchnię użytkową budynków.

W Urzędzie był zapewniony stały dostęp do danych z ewidencji gruntów i budynków Starostwa Powiatowego w Skierniewicach, stanowiących – na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne¹² – podstawę wymiaru podatków.

(akta kontroli str. 25-36, 397)

Gminną identyfikację pojazdów do opodatkowania prowadzono w Urzędzie w formie papierowej. Bazę danych aktualizowano na bieżąco, na podstawie otrzymywanych ze Starostwa miesięcznych informacji o pojazdach zarejestrowanych i wyrejestrowanych.

(akta kontroli str. 399-400)

Analiza 12 deklaracji podatkowych (po 6 w każdym z lat objętych kontrolą, w tym po pięć dotyczących podatku od nieruchomości i po jednej – podatku od środków transportowych) wykazała, że:

- wszystkie deklaracje zostały złożone w wymaganym terminie;
- deklaracje na podatek od nieruchomości zostały złożone na obowiązującym wzorze ustalonym przez Radę Gminy¹³, zaś deklaracje na podatek od środków transportowych - na wzorze ustalonym rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 19 listopada 2015 r. w sprawie wzoru deklaracji na podatek od środków transportowych¹⁴;
- w odniesieniu do każdej deklaracji organ podatkowy przeprowadził czynności sprawdzające dokumentując ten fakt stosowną adnotacją wraz z datą i podpisem osoby odpowiedzialnej;
- w przypadku wszystkich zbadanych deklaracji, stawki podatków były zgodne ze stawkami uchwalonymi przez Radę Gminy;

¹⁰ Obwieszczenie Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2016 r. w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych w 2017 r. (M.P. 2016 poz. 779) oraz obwieszczenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 28 lipca 2017 r. w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych w 2018 r. (M.P. 2017 poz. 800).

¹¹ Wprowadzone uchwałą Nr XXVIII/108/2016 Rady Gminy w Nowym-Kawęczynie z dnia 4 listopada 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2016 r., poz. 4738) – na 2017 r. i uchwałą Nr XXX/157/2017 Rady Gminy w Nowym-Kawęczynie z dnia 9 listopada 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2017 r., poz. 4820) – na 2018 r.

¹² Dz. U. z 2010 r., Nr 193, poz. 1287 ze zm.; dalej: ustawa – Prawo geodezyjne i kartograficzne.

¹³ Uchwała Nr XII/53/2015 Rady Gminy w Nowym-Kawęczynie z dnia 16 listopada 2015 r. w sprawie określenia wzorów formularzy informacji i deklaracji na podatek od nieruchomości (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 2015 r., poz. 4364).

¹⁴ Dz. U. z 2015 r., poz. 2025.

- dane zawarte w deklaracjach były zgodne z wynikającymi z dokumentów źródłowych (m.in. wyciągów z ksiąg wieczystych, aktów notarialnych, umów najmu/dzierżawy).

(akta kontroli str. 37-149, 394)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W 2017 r. dla potrzeb wymiaru i poboru podatku od nieruchomości nie prowadzono w Urzędzie ewidencji podatkowej nieruchomości w systemie informatycznym, wymaganej w art. 7a ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Skarbnik Gminy wyjaśnił, że zakup programu informatycznego został zaplanowany w budżecie Gminy na 2017 rok i zakupiony w listopadzie 2017 r.

(akta kontroli str. 399-400)

2. Skuteczność i poprawność egzekwowania zaległości podatkowych

Opis stanu
faktycznego

Stan zaległości podatkowych z tytułu podatku od nieruchomości od osób prawnych w 2017 r. wynosił 222,7 tys. zł, zaś w 2018 r. – 298,2 tys. zł. Z tytułu podatku od środków transportowych w badanym okresie nie wystąpiły zaległości.

(akta kontroli str. 11)

Zgodnie z wyjaśnieniem Skarbnika Gminy, w Urzędzie dokonywano kontroli terminowości wpływu podatków lokalnych na koniec każdego miesiąca, poprzez analizę poszczególnych podatników. Odpowiedzialny za te czynności był pracownik zajmujący się księgowością podatkową. Ponadto, przed wysłaniem upomnień do podatników posiadających zaległość podatkową, podejmowano działania informacyjne w formie rozmów telefonicznych, zmierzające do dobrowolnego wykonania przez nich obowiązku zapłaty należności. Działania te nie były dokumentowane.

(akta kontroli str. 399-400)

W latach 2017-2018 pracownicy Urzędu wysłali łącznie 18 upomnień do czterech podatników podatku od nieruchomości (osób prawnych). Upomnienia nie były wystawiane niezwłocznie (tj. po każdej niezapłaconej racie podatku), lecz w terminach wynoszących od 11 dni do 6 miesięcy licząc od momentu powstania zaległości podatkowej.

(akta kontroli str. 150-185)

W okresie objętym kontrolą wystawiono łącznie trzy tytuły wykonawcze w terminach od 3 do 6 miesięcy od wysłania upomnienia. Tytuły wystawione były wg wzoru określonego w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 8 sierpnia 2016 r. w sprawie wzorów tytułów wykonawczych stosowanych w egzekucji administracyjnej¹⁵ i skierowane do właściwego miejscowo naczelnika urzędu skarbowego.

(akta kontroli str. 387-393)

Zagadnienia związane z wystawianiem upomnień i tytułów wykonawczych nie zostały uregulowane w przepisach wewnętrznych Gminy.

W badanym okresie nie wystąpiły przypadki przedawnienia zobowiązań podatku od nieruchomości od osób prawnych wskutek niepodjęcia przez gminę czynności zmierzających do wszczęcia egzekucji

(akta kontroli str. 279-386, 395)

¹⁵ Dz. U. 2018 r., poz. 850.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Upomnienia oraz tytuły wykonawcze wobec zaległości z tytułu badanych podatków lokalnych nie były wystawiane niezwłocznie. Upomnienia kierowano do podatników w terminie do 6 miesięcy od powstania obowiązku podatkowego, natomiast tytuły wykonawcze - do 6 miesięcy od wysłania upomnienia. Zgodnie z przepisem § 7 ust. 1 pkt 1 lit. a rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych¹⁶, wierzyciel przesyła zobowiązanemu upomnienie niezwłocznie, w szczególności jeżeli łączna wysokość należności pieniężnych wraz z odsetkami z tytułu niezapłacenia w terminie zostały podjęte działania informacyjne. Zgodnie zaś z art. 6 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji¹⁷, w razie uchylania się zobowiązanego od wykonania obowiązku wierzyciel powinien podjąć czynności zmierzające do zastosowania środków egzekucyjnych.

Wójt Gminy wyjaśnił, iż powyższe terminy spowodowane są brakiem kontaktu z podatnikami, którzy nie odbierają korespondencji.

(akta kontroli str. 150-278, 387-393, 396, 402)

3. Prawdliwość stosowania ulg podatkowych

Opis stanu
faktycznego

W kontrolowanym okresie do Urzędu nie wpłynęły żadne wnioski dotyczące udzielania ulg, umarzania, rozkładania na raty i odraczania terminu płatności zaległości podatkowych. Wobec powyższego, nie prowadzono postępowań w tym zakresie.

(akta kontroli str. 399-400)

W Urzędzie nie zostały wprowadzone uregulowania wewnętrzne określające szczegółowe zasady i tryb udzielania ulg podatkowych. Rada Gminy nie podjęła uchwały w przedmiocie wprowadzenia opłaty prolongacyjnej.

(akta kontroli str. 399-400)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o niezwłoczne kierowanie upomnień i tytułów wykonawczych do podmiotów zalegających z zapłatą należności podatkowych Gminy.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

¹⁶ Dz. U. z 2017 r. poz. 1483.

¹⁷ Dz. U. z 2018 r. poz. 1314 ze zm.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, 13 czerwca 2019 r.

Kontroler
Katarzyna Marciniak
starszy inspektor k.p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi
Dyrektor
Przemysław Szewczyk

.....
podpis

.....
podpis

